

АНОТАЦІЯ

Бойченко О.І. Формування організаційно-економічних засобів підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу промислових підприємств. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії Ph.D. in Management за спеціальністю 073 – Менеджмент (галузь знань 07 – Управління та адміністрування). – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» Міністерства освіти і науки України, м. Харків, 2019.

Роботу виконано на кафедрі менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Міністерства освіти і науки України.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» за адресою: 61002, м. Харків, вул. Кирпичова, 2.

Об'єктом дослідження є новітні процеси формування інноваційного потенціалу на промислових підприємствах галузі промислової автоматики України на основі підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних положень і розробок, що впливають на інноваційну сприйнятливість персоналу промислового підприємства галузі промислової автоматики.

Дисертаційне дослідження присвячене застосуванню інновацій в структурі управління персоналом на ринку промислової автоматики і переймання європейського досвіду управління. Розглянуто передовий світовий досвід щодо формування комерційної структури на ринку промислової автоматики. Проаналізовано тенденції розвитку комерційного відділу, відділу навчання персоналу, основні напрямки та методи управління кадрами.

Інтегральним результатом дисертаційного дослідження є розроблення та наукове обґрунтування концептуальних положень, теоретичних засад, методичних та практичних рекомендацій щодо формування підходів до підвищення інноваційної

сприйнятливості персоналу на промислових підприємствах, зокрема на ринку промислової автоматики. На підставі цього інноваційні впровадження мають позитивний результат та призводять до підвищення прибутку підприємства.

При вирішенні завдань наукового дослідження було застосовано: методи аналізу, системного підходу, логічного, експертних оцінок, порівняльного та графічного аналізу, індексний, сценарний підхід, графоаналітичний, економіко-математичного та параметрично-індексного моделювання.

У вступі обґрунтовано актуальність задач дослідження, показано зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, наведена наукова новизна та сформульоване практичне значення отриманих результатів.

В першому розділі здійснено огляд світових тенденції інноваційного розвитку. Представлено та обґрунтовано понятійний апарат формування організаційно-економічних засобів щодо розвитку інноваційної сприйнятливості персоналу. Комплексна система взаємодії факторів організаційно-управлінської системи яка має синергетичний ефект від забезпечення інноваційної сприйнятливості персоналу на основі цільової розробки інтерактивних заходів даного підвищення. Сформована концептуальна схема забезпечення інноваційної сприйнятливості орієнтації підприємства на інноваційних ринках.

У другому розділі представлено аналіз тенденцій і стратегій розвитку передових зарубіжних і українських компаній, на зарубіжному і українському ринку промислової автоматики. Аналіз системи управління персоналом українських компаній галузі промислової автоматики. Запропоновано його форми, методи збору, аналізу та узагальнення результатів за поданням об'єктивних значень впливу підсистем системи управління персоналом підприємств на рівень інноваційної сприйнятливості персоналу. Обґрунтовано необхідність розвитку інноваційно-інформаційного забезпечення підсистем системи управління персоналом на основі розвитку корпоративних систем інтерактивної орієнтації за вектором інноваційної сприйнятливості. Представлені перспективи щодо підвищення інтеграції конструкторсько-технологічних і комерційно-збутових рішень щодо вдосконалення

орієнтації організаційно-управлінської структури на підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу.

В третьому розділі обґрунтовано захід з іноваційно-інформаційного забезпечення розвитку і орієнтації організаційно-управлінської структури та системи управління персоналом за вектором інноваційної сприйнятливості персоналу. Запропоновані індекси інформаційності. Запропоновано алгоритм методичного підходу щодо орієнтації організаційно-економічних умов підвищення інноваційної сприйнятливості потенціалу системи управління персоналу в рамках організаційно-управлінської системи на основі інноваційної орієнтації персоналу. Вдосконалено формат підсистем і функцій системи управління персоналу в ТОВ «ВО ОВЕН». Проведено порівняльний аналіз підвищення рівня інноваційної сприйнятливості персоналу для українських підприємств зокрема по компанії ТОВ «ВО ОВЕН». Обґрунтовано і представлені типові корисні ефекти від підвищення інноваційної сприйнятливості потенціалу системи управління персоналу. Сформована комплексна індекс параметричну модель. Запропоновані індекси-вимірники.

Результати досліджень дозволили отримати ряд наукових результатів:

- *вперше* запропоновано підхід до формування організаційно-економічних засобів управління інноваційною активністю персоналу на основі вектору впровадження заходів цільового комплексу інноваційної сприйнятливості системи управління персоналом, який на відміну від існуючих дозволяє системно та безперервно формувати потенціал системи управління персоналу на підставі односпрямованих цільових заходів, підвищувати інноваційну сприйнятливості персоналу промислових підприємств в умовах забезпечення їх ефективності на інноваційних ринках;

- підхід до обґрунтування та систематизації комплексу факторів, які впливають на підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу, з урахуванням специфіки галузі промислової автоматики, що дозволяє на відміну від попередніх узагальнень врахувати синергетичний ефект від забезпечення організаційно-управлінської

складової роботи персоналу на основі цільової розробки інтерактивних заходів даного підвищення.

- методичний підхід до аналізу системи управління персоналом підприємства, який дає можливість здійснювати системну орієнтацію її підсистем і функцій на основі вектору інноваційної сприйнятливості, що на відміну від існуючих містить систему вимірників їх впливу на інноваційну активність персоналу, що дозволяє розробляти цільові організаційно-управлінські заходи з діагностики стану і підвищення ефективності індивідуальної участі персоналу в інноваційній діяльності підприємства з урахуванням специфіки галузі промислової автоматики;

- систему цільового формування інформаційно-комунікативних корпоративних мереж з точки зору розвитку їх рівня інноваційної сприйнятливості персоналу, яка на відміну від існуючих стимулює і посилює цільову орієнтацію комунікативних функцій систем управління персоналом та забезпечує підвищення ефективності використання інноваційно-інформаційної складової їх підсистем, що сприяє підвищенню конкурентоздатності підприємства галузі промислової автоматики;

дістали подальшого розвитку:

- підхід до підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу комерційної служби підприємства галузі промислової автоматики, який на відміну від існуючого дозволяє забезпечити стратегію підвищення ефективності продажів за рахунок готових рішень по типу «finished solution» без використання системних інтеграторів в умовах розвитку інноваційних ринків, що дає можливість підвищити прибуток підприємства;

- модель взаємодії організаційно-економічних і управлінських засобів підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу підприємства галузі промислової автоматики на інтерактивній основі, яка дозволяє формувати склад підсистем системи управління персоналом з урахуванням специфіки інноваційної стратегії підприємства, що на відміну від існуючих моделей дозволяє системно орієнтувати дані засоби на підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу і розвитку інноваційних ринків промислової автоматики.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами: дисертаційну роботу виконано на кафедрі менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин НТУ «ХП» у межах господарсько-договірної науково-дослідної роботи K6705 «Дослідження організаційно-економічних проблем з підвищення інноваційної сприйнятливості підприємств до нових технологій» (№ДР 0118U002012).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні, методологічні та методичні положення, висновки і рекомендації дисертаційної роботи доведені до рівня практичних розробок та впроваджені в діяльність підприємств Харківської області: ТОВ «ВО ОВЕН» (АКТ № 23/04-18 від 23.04.2018р.), ТОВ «ЕВЕРЕСТ КОМПАНІ» (АКТ № 2/11-01 від 02.11.2018р.), ТОВ «ШВЕЙЦАРСЬКИЙ БІЗНЕС СЕРВІС ІНСТИТУТ»/ТОВ «БРИТАНСЬКИЙ МОВНИЙ ТАБІР "ABC CAMP" (Довідка №09/12-1 від 09.12.2018р.), ТОВ «КАПІТАН» (Довідка №14/01-1 від 14.01.2019р.), КНП ХОР «ОГВВ» (Довідка № 93 від 28.01.2019р.), ТОВ «ПРОМАГРОІНЖИНІРІНГ» (АКТ №30/01-19-1 від 30.01.2019р.), ТОВ «ТАЛІМІКС» (Довідка №4/2-1 від 04.02.2019р.), НТУ «ХП» (АКТ від 25.03.2019р.), ТОВ НПП «НАФТАЕНЕРГОПРОМ» (Довідка №303 від 18.09.2019р.).

Ключові слова: підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу, інноваційна сприйнятливість, інноваційна діяльність підприємства, система управління персоналом, організаційно управлінська структура.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Колективні монографії:

1. Dyuzhev, V.G., Boichenko, O.I. Research of innovative receptivity or HR management systems in the context of analysis of world and Ukrainian information sources. Strategies for Economic Development: The experience of Poland and the prospects of Ukraine. *Collective monograph*. Poland : "Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2018. Vol. 2. 300 p. P. 106-117.
2. Boichenko, O.I. Economy is mathematical case frame

by innovative receptivity of personnel on Ukrainian industrial enterprises. Соціально-економічні засади формування економічної системи України / *Колективна монографія*. Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань : Видавець «Сочінський», 2019. 276 с. С. 186-192.

3. Dyuzhev, V.G., Boichenko, O.I., Bolshakov, D. Analysis of publishing activity on human resource management systems of enterprises in the bases of electronic resources in terms of influence over its innovative receptivity. sustainable development under the conditions of European integration: *collective monograph* / [editorial board Darko Bele, Lidija Weis, Nevenka Maher]. Ljubljana : VŠPV, Visoka šola za poslovne vede = Ljubljana School of Business, 2019. Part II. 460 p. P. 406-414. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/62814/ssoar-2019-bele_et_al-Sustainable_development_under_the_conditions.pdf?sequence=1&isAllowed=y&lnkname=ssoar-2019-bele_et_al-Sustainable_development_under_the_conditions.pdf.

Статті у періодичних наукових виданнях, що увійшли до переліку наукових фахових видань України:

4. Дюжев В.Г., Сусліков С.В., Бойченко О.І. Вплив на інноваційну сприятливість характеристик системи управління персоналом. *Науково-виробничий журнал «БІЗНЕС-НАВІГАТОР»*. Херсон : ПВНЗ «МУБП», 2017. № 4 (43). 170 с. С. 142-146. Режим доступу до ресурсу: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/30_69_1.pdf.

5. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Підвищення інноваційної сприятливості персоналу комерційної служби підприємств промислової автоматики. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). Збірник наукових праць*. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. № 45(1266). 125 с. С. 42-46. Режим доступу до ресурсу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/34019/1/vestnik_KhPI_2017_45_Dyuzhev_Pidvyshchennia_innovatsiinoi.pdf.

6. Бойченко О.І. Інновації на прикладі Української промислової компанії. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. Харків : ХНУ. 2018.

Випуск 7. 156 с. С. 80-86. Режим доступу до ресурсу: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/10498>.

7. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Інноваційна восприимчивость для отрасли електроенергетика. [Електронний ресурс]. *Електронний фаховий журнал «Східна Європа: економіка, бізнес та управління»*. Дніпро : ДВНЗ «ПДАБТА», 2018. №1 (12). 411 с. С. 107-111. Режим доступу до ресурсу: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/12_2018/12_2018.pdf#page=108.

8. Dyuzhev, V.G., Boichenko, O.I. Influence of corporate social networks on the innovate receptivity of personnel, by example of BITRIX24 software («VO OWEN» LTD). *The Journal «Science and Innovation» Presidium of NAS of Ukraine*. Kyiv, 2019. 15(2), P. 55-62. URL: <https://doi.org/10.15407/scine15.02.055>. (**Web of Science**).

9. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Поліпшення інноваційної діяльності підприємств промислової автоматики за рахунок підвищення інноваційної сприятливості персоналу. *Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління»*. Київ : ВД «Гельветика», 2019. №1, Том 30 (69). 132 с. С. 51-56. Режим доступу до ресурсу: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/12.pdf.

10. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Проблематика інноваційної сприятливості персоналу підприємств промислової автоматики. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»* Херсон, 2019. №33. С. 97-103. Режим доступу до ресурсу: <http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/103/100>. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-33-19.

11. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Підвищення інноваційної сприятливості персоналу підприємств промислової автоматики. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). Збірник наукових праць*. Харків : НТУ „ХПІ”, 2019. №23. С. 3-10. <http://es.khpi.edu.ua/article/view/2519-4461.2019.23.3> Doi: 10.20998/2519-4461.2019.23.3.

Зарубіжні публікації:

12. Boichenko, O.I., Koniaieva, Y., Babenko, V. Efficiency of human resource management in industrial automation enterprises with prospects of innovative susceptibility. *Advances in Economics, Business and Management Research*, volume 95. Netherlands : “Atlantis press”, 2019. С 119-124. <https://www.atlantispress.com/proceedings/smtesm-19/125917632> <https://doi.org/10.2991/smtesm-19.2019.24>.

13. Boichenko O.I., Koniaieva Y., Babenko V., Gusliev A. Increase of Innovative Susceptibility of Personnel in Industrial Enterprises. *Advances in Economics, Business and Management Research*, volume 99. Netherlands : “Atlantis press”, 2019. С. 367-370. <https://www.atlantispress.com/proceedings/mdsmes-19/125919246>.

Наукові праці, які свідчать про апробацію матеріалів дисертації:

14. Бойченко О.І. Сучасний менеджмент та інновації. *Новий погляд на розвиток економіки країни*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 10–11 листопада 2017 р. У 2-х частинах. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. Ч.1. 128 с. С. 56-57.

15. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Підвищення інноваційної сприятливості персоналу структури комерційного відділу. *Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів й управління в Україні та світі*. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 14 листопада 2017 р. Полтава : ЦФЕНД, 2017. 257 с. С. 230-232.

16. Бойченко О.І. Питання інноваційної сприятливості персоналу в сучасній промисловій компанії. Актуальні питання сучасної економіки. Матеріали IX Всеукраїнської наукової конференції, 22 грудня 2017 р. Умань : Видавець «Сочінський», 2017. Частина 1. 128 с. С. 23-24.

17. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Інноваційна сприятливість управління персоналом. *Аналіз сучасних тенденцій забезпечення ефективності економіки країни*. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12-13 січня 2018 р. Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2018. 160 с. С. 53-55.

18. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Оцінка інноваційної сприйнятливості персоналу. *Стан та розвиток підприємництва в умовах ринкової економіки: проблеми та перспективи*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 січня 2018 р. Дніпро : НО «Перспектива», 2018. 196 с. С. 52-53.

19. Бойченко О.І. Инновационная восприимчивость рынка и персонала. *Економічна система країни в контексті міжнародного співробітництва: стан та перспективи розвитку*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 січня 2018 р. У 2-х частинах. Львів: ГО «Львівська економічна фундація», 2018. Ч. 1. 112 с. С. 51-54.

20. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Як впливають на інноваційну сприйнятливість характеристики системи управління персоналом. *Світ економічної науки. Випуск 1*: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування, 27 лютого 2018 р. Тернопіль, 2018. 158 с. С. 88-90.

21. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Сравнительный анализ состава служб управления персоналом в мировых и украинских компаниях промышленной автоматизации. *XII Міжнародна науково-практична конференція магістрантів та аспірантів*, матеріали конференції: у 3-х ч. Ч. 1 / за ред. проф. Є.І. Сокола. 17–20 квітня 2018 р. Харків : НТУ «ХП», 2018. 236 с. С. 167-168.

22. Dyuzhev, V.G., Boichenko, O.I. Improving the competitiveness of industrial enterprises increase the innovative responsibility of the personnel. *II International Scientific Conference «Anti-Crisis Management: State, Region, Enterprise: Conference Proceedings, Part I, November 23 th, 2018. Le Mans, France : Baltija Publishing. 144p. P. 81-83.*

23. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу в інноваційній діяльності промислових підприємств. *Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2018»*. Труди IX-ої Міжнародної науково-практичної Internet-конференції студентів та молодих вчених, 27 грудня 2018 р. Харків : НТУ «ХП», 2018. С. 28-30.

24. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Роль інноваційної сприйнятливості персоналу на механізм впливу інноваційної діяльності промислових підприємств. *Дослідження*

та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2018». Труди XIV-ої Міжнародної науково-практичної конференції, 5-7 грудня 2018 р. Харків : НТУ «ХП», 2018. 194 с. С. 91-93.

25. Дюжев В.Г., Бойченко О.І. Вплив на інноваційну сприйнятливість персоналу корпоративних соціальних мереж. *«Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я «MicroCAD-2019»*. Тези доповідей XXVII міжнародної науково-практичної конференції: у 4 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є.І., 15-17 травня 2019 р. Харків : НТУ «ХП». 425 с. С. 154.

26. Бойченко О.І. Ефективність управління персоналом на підприємствах промислової автоматизації з перспективою інноваційної сприйнятливості. *Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності (27.09.2019, м. Київ) : ел. збірник / КНУ імені Т. Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Київ, 2019. 373 с. С. 36-38.*

27. Бойченко О.І. Розвиток методів підвищення інноваційної сприйнятливості персоналу промислових підприємств. *Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності (27.09.2019, м. Київ) : ел. збірник / КНУ імені Т. Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. 2019. 373 с. С. 38-44.*

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

28. Бойченко О.І. Практикум з інноваційної економіки та менеджменту інноваційно-інвестиційної діяльності. [Електронний ресурс]: *Інноваційна економіка та менеджмент інноваційно-інвестиційної діяльності: навчальний посібник* / В.Г. Дюжев, М.І. Погорєлов, С.В. Сусліков І.О. Новік, та інші. за ред. проф. Дюжева В.Г.,

доц. Суслікова С.В.; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін.-т». Електрон. текст. дані. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 441 с. Назва з титул. екрану. Розд. 7.3,7.6 С. 369-416, 425-436. Режим доступу до ресурсу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/40071>.